

OPIS TECHNICZNY – INSTALACJE WOD-KAN

1. TEMAT OPRACOWANIA	2
2. PODSTAWA OPRACOWANIA	2
3. ZAKRES OPRACOWANIA	2
4. INSTALACJA WODY.....	2
4.1 INSTALACJA WODY DEJONIZOWANEJ.	4
4.2 IZOLACJA TERMICZNA RUROCIĄGÓW.	4
4.3 WYKONANIE ROBÓT.	5
4.3.1 <i>Prowadzenie przewodów</i>	5
4.3.2 <i>Czyszczenie rurociągów</i>	6
4.3.3 <i>Próba szczelności</i>	6
4.3.4 <i>Podpory stałe</i>	6
4.3.5 <i>Podpory przesuwne</i>	7
4.3.6 <i>Przejścia ppoż</i>	7
5. UWAGI KOŃCOWE.....	7
6. ZESTAWIENIE OBOWIĄZUJĄCYCH PRZEPISÓW	8

1. Temat opracowania

Tematem opracowania jest projekt wykonawczy w zakresie modernizacji instalacji wody dejonizowanej klasy pierwszej budynku Małopolskie Centrum Biotechnologii UJ przy ulicy Gronostajowej 7 w Krakowie.

2. Podstawa opracowania

Podstawą opracowania są:

- podkłady architektoniczne,
- projekt wykonawczy instalacji sanitarnych,
- wytyczne inwestora,
- uzgodnienia międzybranżowe
- obowiązujące przepisy i normy.

3. Zakres opracowania

W ramach niniejszego opracowania ujęto następujące instalacje:

- wewnętrzną instalacją wody dejonizowanej.

4. INSTALACJA WODY.

4.1 Stacja wody demineralizacji.

W istniejącym budynku na każdym piętrze funkcjonuje osobny system dejonizacji wody. Każda ze stacji doprowadza wodę do autoklawów w poszczególnych pomieszczeniach oraz wylewek na korytarzu. W niniejszym opracowaniu zaprojektowano centralną stację dejonizacji wody klasy pierwszej. Stacja ta będzie połączona z systemem zapewniającym wodę dejonizowaną dla rozbudowanej części budynku MCB w układzie redundantnym. W razie awarii bądź planowanego serwisu urządzeń jednego z systemów, drugi system będzie w sposób automatyczny przełączał w tryb dostarczania wody dla całego budynku.

Założenia :

- woda zasilająca z wodociągu – analiza wody wg PN dla wody pitnej
- praca ciągła automatyczna, wymagająca jedynie dozoru reagentów do regeneracji
- wydajność systemu 2,0 m³/dobę
- jakość wody uzdatnionej: przewodnictwo poniżej 0,1 uS/cm, zawartość krzemionki poniżej 50 mikrogramów na litr
- zestaw zawiera wskaźniki jakości wody, wykorzystywane do sterowania pracą zestawu, mierniki jakości wody rozumiane zgodnie z PN dostępne jako opcja

Układ technologiczny :

- filtr z wkładem mechanicznym polipropylenowym 20 um
- filtr węglowy (FW) z automatycznym płukaniem
- zmiękcacz dwukolumnowy (ZD) do pracy ciągłej z 50 litrami kationitu
- filtr z wkładem mechanicznym polipropylenowym 5 um
- pompa dozująca (PD) antyskalant, zapobiegający wytrącaniu się osadów na membranie, zwłaszcza krzemionki i siarczanów
- system odwróconej osmozy (RO) z wskaźnikami-przepływomierzami permeatu i odrzutu, konduktometrem permeatu, z możliwością regulacji proporcji permeatu do odrzutu, proporcję 50% : 50%
- zastosowanie płukania membrany permeatem przed każdym postojem, w celu wypłukania wody surowej z membran, co zmniejszy ryzyko powstawania osadów
- mini desorber CO₂

- magazynowanie permeatu – zbiornik 2 m³; zastosowanie czujników poziomu maksymalnego wyłączającego automatycznie system RO, minimalnego załączającego system RO, suchobiegu wyłączającego pompę podającą na demii
- pompa podająca permeat na demii z falownikiem
- pojedynczy demineralizator (EDI) z konduktometrami, z wyprowadzonymi sygnalizatorami regeneracji do pomieszczenia technika, sygnalizujące konieczność dostarczenia kwasu solnego i ługu sodowego na czas regeneracji
- pompa obiegowa (PP) wody demii ze zbiornika permeatu pozwalająca uzyskać przewodnictwo 0,2 uS/cm, układ taki demineralizatora wyeliminuje konieczność płukania jonitów po przestoju
- magazynowanie wody demii – zbiornik 1,5m³; zastosowanie czujników poziomu maksymalnego wyłączający pompę podającą na demii, minimalnego załączający pompę podającą na piętro pompę obiegową na demii, a następnie na około 5-10 min pompę podającą permeat na demii, suchobiegu wyłączający pompę podającą na piętro

Charakterystyka urządzenia :

- Monitorowanie parametrów wody produkowanej przez urządzenie i wody powracającej z pętli: przewodnictwo (powtórzenie obu sygnałów do BMS; powtórzenie przewodnictwa wody powracającej z pętli na monitor w miejscu ogólnodostępnym, przy punktach poboru – jeden monitor na piętro)
- Monitorowanie parametrów wody w zbiorniku: poziom napełnienia
- Monitorowanie temperatury wody wychodzącej na pętlę (urządzenie powinno zawierać zabezpieczenia przed wzrostem temperatury wody powyżej 25°C)
- System chłodzący wody (WC) kompatybilny z istniejącym
- System zabezpieczający przed przepełnieniem/całkowitym opróżnieniem zbiornika / pracą pomp recyrkulacji w trybie suchym
- Inne monitorowane parametry należy dobrać dla prawidłowego funkcjonowania całości systemu.
- Lampa UV przed zbiornikiem (za urządzeniem oczyszczającym) oraz na powrocie z pętli cyrkulacji
- 5 lat gwarancji
- Filtry bakteryjne (UF) na wyjściu i powrocie z pętli recyrkulacji
- Układ czyszczenia / dezynfekcji pętli i zbiornika
- System połączony z systemem zapewniającym wodę dejonizowaną dla rozbudowywanej części MCB w układzie redundantnym (tak by w razie awarii / planowego serwisu jednego z systemów możliwe było dostarczanie wody dla całego budynku przez drugi system (do przewidzianej nominalnie produkcji wody przez dany system) – przełączanie automatyczne
- Projekt instalacji zawiera wariant w którym rezygnujemy czasowo / całkowicie z osobnego systemu wody dejonizowanej dla istniejącego budynku MCB, a całość instalacji (obie części budynku) jest zasilana z systemu który zostanie zainstalowany do obsługi rozbudowywanej części MCB.
- Urządzenie kompatybilne z urządzeniem zaopatrującym w wodę rozbudowywaną część MCB tak by oba urządzenia mogły być serwisowane jednocześnie przez jeden podmiot.
- Kompletny układ automatyki współpracujący z obecnym urządzeniem (rozbudowy MCB)

Obecnie mamy zamontowane jednostki Elix 10 - 2 sztuki, każda produkuje po 10 litrów wody na godzinę oraz jedną Elix 20 - produkcja 20 litrów na godzinę. Mamy dwa zbiorniki po 100 litrów oraz jeden 200 litrów. Sumarycznie - zbiorniki łącznie 400 litrów i produkcja łączna 40 litrów na godzinę.

Przewidywane dobowe zapotrzebowanie na wodę:

- Zbiornik wielkości sumy zbiorników obecnych +30%
- Produkcja wody w ilości sumy wydajności urządzeń obecnych +50%

Zaleca się przeniesienie jednostki zewnętrznej klimatyzatora zlokalizowanego w pomieszczeniu poza pomieszczenie.

4.2 Instalacja wody demineralizowanej.

Rurociągi wyprowadzone ze zbiornika wody dejonizowanej, należy układać w pętli (wlot i wylot ze zbiornika) i wprowadzić do istniejącego szachtu w osiach 8 i C, a następnie podłączyć do istniejącej instalacji na piętrze według załączonych rysunków w części graficznej. Pompy cyrkulacyjne (zlokalizowane w zbiornikach) dostarczane są w zestawie z urządzeniem przez producenta. Modernizacja istniejącego systemu przewiduje zasilania w wodę dejonizowaną wyłącznie wylewki rozmieszczone na korytarzach oraz w pomieszczeniach 0/11 i 2/3. W pomieszczeniu 0/11 przy istniejącym zlewie należy zastosować zawór kulowy z wylewką montowany bezpośrednio na instalacji obwodowej. W pomieszczeniu 2/3 wykorzystuje się istniejące podejście, wykorzystywane wcześniej do podłączenia autoklawu. Odłączone od pętli będzie pomieszczenie z autoklawami 2/21 a+b. Według wytycznych inwestora pomieszczenie te będzie zasilane w wodę dejonizowaną osobnym systemem, które niniejsze opracowanie nie obejmuje.

Przewody wody dejonizowanej prowadzone podstropowo w przestrzeni sufitu podwieszanego wykonać z rur tworzywowych PP. Przewody należy układać, łączyć i prowadzić zgodnie z polskimi normami. Przewody wodne należy układać ze spadkiem 3‰ w kierunku przeciwnym do przepływu wody. Sposób zamontowania armatury czerpalnej nad przyborami sanitarnymi powinien być zgodny z PN-81/B-10700 02 lub zgodny z wymaganiami producentów. Przewody rozprowadzające pokazano na odpowiednich rysunkach w części graficznej opracowania.

4.3 Izolacja termiczna rurociągów.

Rurociągi należy izolować cieplnie zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 5 lipca 2013 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie:

Poz.	Rodzaj przewodu lub komponentu	Minimalna grubość izolacji cieplnej (materiał o współczynniku przewodzenia ciepła $\lambda = 0,035[W/(m \cdot K)]$ ¹⁾)
1	średnica wewnętrzna do 22 mm	20 mm
2	średnica wewnętrzna do 22 do 35 mm	30 mm
3	średnica wewnętrzna do 35 do 100 mm	równa wewnętrznej średnicy rury
4	Średnica wewnętrzna ponad 100 mm	100 mm
5	Przewody i armatura wg lp. 1–4 przechodzące przez ściany lub stropy, skrzyżowania przewodów	50% wymagań z poz. 1-4
6	Przewody ogrzewania centralnego, przewody wody ciepłej i cyrkulacji instalacji ciepłej wody użytkowej wg lp. 1–4, ułożone w komponentach budowlanych między ogrzewanymi pomieszczeniami różnych użytkowników	50% wymagań z poz. 1-4
7	Przewody wg lp. 6 ułożone w podłodze	6 mm
8	Przewody instalacji wody zimnej prowadzone wewnątrz budynku ²⁾	50% wymagań z poz. 1-4
9	Przewody instalacji wody zimnej prowadzone na zewnątrz budynku ²⁾	100% wymagań z poz. 1-4
Uwaga:		
1) Przy zastosowaniu materiału izolacyjnego o innym współczynniku przewodzenia ciepła niż podany w tabeli – należy skorygować grubość warstwy izolacyjnej.		
2) Izolacja cieplna wykonana jako powietrznoszczelna		

Przy zastosowaniu materiału izolacyjnego o innym współczynniku przenikania ciepła niż podano w tabeli należy odpowiednio skorygować warstwy izolacyjne.

Montaż izolacji na połączeniach należy rozpocząć po wykonaniu prób szczelności potwierdzonych protokołem odbioru. Powierzchnia rurociągów przed zaizolowaniem powinna być czysta i sucha. Do izolacji rurociągów prowadzonych w posadzkach i bruzdach ściennych stosować otuliny ze spienionego polietylenu przystosowane do montażu w betonie.

4.4 Wykonanie robót.

4.4.1 Prowadzenie przewodów

Przewody do przegród budowlanych należy mocować za pomocą uchwytów, wg instrukcji montażu dostawcy rur. Maksymalne odległość pomiędzy punktami mocowania przewodów poziomych (wg. Wymagań technicznych Cobrti Instal):

średnica nominalna przewodu DN15÷DN20	1,5m;
średnica nominalna przewodu DN25	2,2m;
średnica nominalna przewodu DN32	2,6 m;
średnica nominalna przewodu DN40÷DN50	3,0 m;
średnica nominalna przewodu DN65	3,6 m;

Główne rurociągi rozprowadzające należy mocować do elementów konstrukcji budynku za pomocą podpór stałych (uchwytów) i podpór przesuwnych (wsporników lub wieszaków). Odstępy mocowania przewodów na podporach nie mogą być większe niż wynika to z wymiaru odpowiedniego dla materiału z którego wykonany jest przewód. Konstrukcja wsporników ma zapewnić swobodne poosiowe przesuwanie się rur. Nie jest dozwolone zmienianie rodzaju podpór bez akceptacji Inwestora.

Przewody instalacji wodociągowej prowadzone w ścianach układać w kierunkach prostopadłych lub równoległych od krawędzi przegród. Trasy przewodów mają być zinwentaryzowane w dokumentacji powykonawczej, żeby na podstawie tej dokumentacji można je było łatwo zlokalizować.

Przewód instalacji wodociągowej ma być montowany na wspornikach i uchwytach odpowiednio rozmieszczonych, w sposób zabezpieczający przed zetknięciem z powierzchnią przegrody lub elementem konstrukcyjnym ścianki działowej.

Przewody mają być prowadzone ze spadkiem zapewniającym możliwość odwodnienia instalacji w jednym lub kilku punktach oraz możliwość odpowietrzania przez najwyżej położone punkty czerpalne.

Rurociągi wody mocować na wspólnych konsolach, zawieszeniach i wspornikach. Sposób montażu rurociągów wg. wytycznych dostawcy systemu.

4.4.1.1 Rurociągi tworzywowe

Mocowanie przewodów rurowych w postaci podpór stałych i przesuwnych wykonać przy użyciu obejm rurowych oraz specjalnych wkładek. Średnice wkładek są tak dobrane, że odpowiadające im obejmy rurowe są o jedną dymensję większe od mocowanego rurociągu.

Badanie wodą szczelności instalacji wykonanych w systemie rur tworzywowych należy przeprowadzać jak dla instalacji z rur stalowych, zgodnie z zalecanymi przez Ministerstwo Infrastruktury warunkami technicznymi wykonania i odbioru.

Wodna próba szczelności instalacji wody pitnej powinna być przeprowadzona z użyciem wody o jakości odpowiadającej wodzie pitnej.

Badanie odbiorcze instalacji można przeprowadzić również sprężonym powietrzem. Badanie przeprowadza się dwustopniowo przy zachowaniu następujących warunków:

1. Próba szczelności
  - ciśnienie próbne wynosi 110 mbar
  - czas trwania próby wynosi co najmniej 30 min przy pojemności przewodów maksymalnie 100l;
  - jeśli pojemność przewodów w instalacji będzie większa, to na każde następne 100 l pojemności przedłuża się czas trwania próby o 10 minut

- po badaniu szczelności przeprowadzana jest próba wytrzymałości

2. Próba wytrzymałości

- ciśnienie próbne wynosi maksymalnie 3 bary dla przewodów o średnicy do DN 50; dla przewodów o średnicy DN 50 – DN 100 maksymalne ciśnienie próbne wynosi 1 bar
- czas trwania próby wynosi 10 minut

W czasie trwania badania nie może nastąpić spadek ciśnienia.

4.4.2 Czyszczenie rurociągów

Instalacje należy przepłukać i oczyścić wodą surową z prędkością minimalną 1,7 m/s, aż woda będzie czysta. Jako minimalne ilości wody potrzebnej do płukania przyjmuje się 3 - 5 krotną objętość płukanego odcinka sieci. Dezynfekcję wody przeprowadzić w przypadku, gdy wyniki badań wskazują na taką potrzebę.

Jakość wody pobieranej z dowolnego punktu poboru wody zimnej lub ciepłej powinna spełniać wymagania obowiązujące dla wody do picia i na potrzeby gospodarcze.

Wykonać badanie bakteriologiczne wody oraz dostarczyć protokół z badań do Inwestora.

4.4.3 Próba szczelności

Parametry pracy:

- Temperatura wody zimnej 10 °C.
- Ciśnienie robocze 5,0 bar.

Badanie szczelności instalacji wodociagowych:

Przewody instalacji należy napełnić wodą, podnieść ciśnienie do 0,9 MPa lub 1,5-krotnej wielkości ciśnienia roboczego, dla hydrantów, próbę szczelności wykonać na ciśnienie 1,35 Mpa.

Przy próbie wstępnej należy zastosować ciśnienie próbne, odpowiadające 1,5-krotnej wartości najwyższego możliwego ciśnienia roboczego tj. 9 bar. Ciśnienie to musi być w okresie 30 minut wytworzone dwukrotnie w odstępie 10 minut. Po dalszych 30 minutach próby ciśnienie nie może obniżyć się o więcej niż 0,6 bar. Nie mogą wystąpić żadne nieszczelności. Bezpośrednio po próbie wstępnej, należy przeprowadzić próbę główną. Czas próby głównej wynosi 2 godziny. W tym czasie ciśnienie próbne, odczytane po próbie wstępnej, nie może obniżyć się o więcej niż 0,2 bar.

Po zakończeniu próby wstępnej i głównej, należy przeprowadzić próbę końcową (impulsową). W próbie tej, w 4 cyklach co najmniej 5 minutowych, wytwarzane jest na przemian ciśnienie 10 i 1 bar. Pomiędzy poszczególnymi cyklami próby, sieć rur powinna być pozostawiona w stanie bezciśnieniowym. W żadnym miejscu badanej instalacji nie może wystąpić nieszczelność.

Do pomiaru ciśnień próbnych należy używać manometru, który pozwala na bezbłędny odczyt zmiany ciśnienia o 0,1 bar. Powinien on być umieszczony możliwie w najniższym punkcie instalacji.

Z próby ciśnienia zostaje sporządzony protokół, który musi być podpisany przez Inwestora i Wykonawcę. Protokół ma zawierać pomiary ciśnienia i wydajności dla hydrantów w budynku i parkingach. Pomiary mają być wykonane przez specjalistyczną firmę.

4.4.4 Podpory stałe

Podpory stałe uniemożliwiają ruch przewodu. Obejmy należy zakładać w miejscach, pomiędzy kształtkami, zapewniającymi stały opór.

Obejmy stałe należy zamontować w następujących miejscach:

- zmianach trasy przewodu,
- odgałęzieniu przewodu,
- przed i za armaturą lub innym uzbrojeniem np. ciepłomierz, filtr.

4.4.5 Podpory przesuwne

Podpory przesuwne umożliwiają ruch osiowy przewodu, związany z wydłużalnością termiczną. Obejmy nie mogą powodować rysowania powierzchni przewodu. Należy stosować obejmy z PP lub metalowe z wkładką gumową.

4.4.6 Przejścia ppoż

Wszystkie przejścia przez granice stref ppoż. oraz pomieszczenia zamknięte wydzielone przegrodami o klasie odporności ogniowej należy uszczelnić ogniochronnymi masami uszczelniającymi o klasie odporności ogniowej (EI) równej klasie odporności ogniowej elementu oddzielenia przeciwpożarowego. Wszystkie przejścia ogniochronne należy wykonać zgodnie z aprobatą techniczną oraz oznakować za pomocą tabliczek znamionowych.

5. Wytyczne branżowe

Branża budowlana

Wykonać ściągnięcie sufitów podwieszanych w celu modernizacji instalacji w strefie nadsufitowej.

Branża elektryczna

Zapewnić zasilanie dla stacji dejonizacji klasy pierwszej:

- Moc 5kW
- Prąd znamionowy 16A
- Napięcie trójfazowe 400V

Montaż gniazda na wysokości 1,7m od podłogi

Branża Automatyka i BMS

- Podłączenie stacji dejonizacji do systemu BMS
- Monitorowanie parametrów wody produkowanej przez urządzenie i wody powracającej z pętli: przewodnictwo (powtórzenie obu sygnałów do BMS; powtórzenie przewodnictwa wody powracającej z pętli na monitor w miejscu ogólnodostępnym, przy punktach poboru – jeden monitor na piętro)
- Monitorowanie parametrów wody w zbiorniku: poziom napełnienia
- Monitorowanie temperatury wody wychodzącej na pętlę (urządzenie powinno zawierać zabezpieczenia przed wzrostem temperatury wody powyżej 25°C)

Dla każdego z w/w urządzeń wykonawca instalacji mechanicznych dostarczy szafę zasilającą – sterowniczą z przygotowaną listwą zaciskową do podłączenia sygnałów do monitorowania w sposób bezpotencjałowy.

6. UWAGI KOŃCOWE.

Rysunki branżowe (architektoniczne, konstrukcyjne i instalacyjne) zostały wzajemnie skoordynowane w zakresie dostępnych informacji. Rysunki i część opisowa są częściami dokumentacji wzajemnie uzupełniającymi się. Wszystkie elementy ujęte w części opisowej, a nie pokazane na rysunkach oraz pokazane na rysunkach, a nie ujęte w części opisowej, winny być traktowane, jakby były ujęte w obu.

W przypadku wątpliwości co do interpretacji niniejszej dokumentacji, stwierdzenia błędu, pomyłki lub niejasności, Wykonawca zobowiązany jest zgłosić ww. wątpliwości Inwestorowi oraz Projektantowi w postaci zapytania celem wyjaśnienia. Przy braku innych wytycznych lub wskazań w projekcie prace wykonywać zgodnie z wytycznymi COBRTI wykonania i odbioru instalacji. Prace wykonywać zgodnie z obowiązującymi przepisami. Projekt rozpatrywać razem z projektem architektonicznym oraz projektami branżowymi.

Przy przejściach instalacji przez stropy i ściany stanowiące oddzielenia stref ppoż. zastosować przejścia ppoż. o wytrzymałości równej co najmniej wytrzymałości ogniowej przegrody. Wykonawca zobowiązany jest do wykonania prób szczelności oraz płukania instalacji zgodnie z obowiązującymi przepisami. Przebiecia przez ściany i stropy, bruzdy wykonywać bezwzględnie w porozumieniu z

Konstruktor. Lokalizację mocowań przewodów do elementów konstrukcyjnych budynku bezwzględnie ustalić z Konstruktor. Odległości pomiędzy podporami stałymi i przesuwными zgodnie z wytycznymi producentów rur i zawiesi.

7. ZESTAWIENIE OBOWIĄZUJĄCYCH PRZEPISÓW

- Ustawa Prawo budowlane z dnia 7 lipca 1994 r Dz.U. 2017 nr 0 poz. 1332);
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. 2017 nr 0 poz. 1073);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 roku w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. 2015 nr 0 poz. 1422);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 roku w sprawie szczegółowego zakresu i formy projektu budowlanego (Dz.U. 2012 nr 0 poz. 462 z późn. zmianami);
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 kwietnia 2006 roku w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. 2010 nr 109 poz. 719);
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 czerwca 2003 roku w sprawie uzgadniania projektu budowlanego pod względem ochrony przeciwpożarowej (Dz.U. 2015 nr 0 poz. 2117);
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 listopada 2000 roku w sprawie rzeczoznawców do spraw sanitarnohigienicznych (Dz.U. 2002 nr 210 poz. 1792);

oraz inne rozporządzenia szczegółowe, w szczególności dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy oraz polskie normy i wytyczne branżowe a także normy.

Opracował:

mgr inż. Piotr Pawlik